

Kirjallinen kysymys KK 9/2020 vp

Jussi Saramo vas

Kirjallinen kysymys Tilastokeskuksen tutkijapalveluiden resursoinnista

Eduskunnan puhemiehelle

Suomen nykyinen hallitus painottaa toiminnassaan aivan erityisesti tutkimustietoon pohjautuvaa laadukasta päätöksentekoa. Hallitusohjelmassaan se tekee muun muassa:

1. Lupauksen hallinnon jatkuvasta oppimisesta: Jatkuvan muutoksen keskellä emme kuvittele tietävämme etukäteen, mikä toimii ja mikä ei. Sen sijaan etsimme tietoa ja kokeilemme, jotta osaamme toimia tavoilla, joista suomalaiset hyötyvät.

sekä

4. Lupauksen tietopohjaisesta politiikasta: Laadukas lainvalmistelu on keskeistä politiikan uskottavuuden ja legitimitetin näkökulmasta. Sitoudumme tietopohjaisen politiikan tekkoon sekä systemaattiseen vaikutusarviointiin kaikessa lainvalmistelussa. Syvennämme yhteistyötä tiedeyhteisön kanssa.

Valtiovarainministeriön alaisen Tilastokeskuksen tutkijapalveluiden aliresursointi on kuitenkin ristiriidassa hallitusohjelman tiedollajohtamisperiaatteen kanssa.

Tilastokeskuksen tutkijapalvelut tarjoaa yksikkötason aineistoja eli mikroaineistoja tieteellisiin tutkimuksiin ja tilastollisiin selvityksiin. Tutkijapalveluita käyttävät merkittävät yhteiskunnalliset toimijat, kuten tutkimuslaitokset ja valtioneuvosto sekä sen alaiset viranomaiset.

Tilastokeskus toimii valtiovarainministeriön tulossopimuksessa, ja ministeriö asettaa tutkijapalveluille tavoitteita liittyen muun muassa tutkijapalveluiden käyttöluvahakemusten määrään, aineistotoimitukseen tavoiteajassa sekä valmisaineistojen ja räätälöityjen etäkäyttötoimitusten mediaanitoimitusaikoihin. Uusimmassa tulossopimuksessa luvut kasvoivat sekä hakemusten määrän että toimitusaikojen suhteen ilman, että tehtävien suorittamiseen olisi kohdennettu lisäresursseja.

Tilastokeskuksen resurssipula näkyy tietoaineistojen kestäättömän pitkiksi venyneinä toimitusaikoina. Ylen mukaan aineistotoimitusten jonot ovat kasvaneet merkittävästi viime vuoden aikana, ja aineistoja saattaa pahimmillaan joutua odottamaan vuoden. Ylen mukaan Palkansaajien tutkimuslaitoksen johtaja kertoo tutkimustulosten saamiseen voivan kulua kaikkiaan jopa yli kaksi vuotta aineistojonojen vuoksi.

Kirjallinen kysymys KK 9/2020 vp

Tilastokeskuksen tutkijapalveluiden asiakastyytyväisyyskyselyn 2018 (2019) mukaan tutkijapalveluihin oltiin yleisesti melko tyytyväisiä ja henkilöstö sai kiitosta tekemästään työstä, mutta kriittistä palautetta tuli erityisesti hakuprosessin kokonaispituudesta ja henkilöstöresurssien riittävydestä.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miten hallitus aikoo varmistaa sen, että päätöksenteon tueksi saadaan tuotettua yhä enemmän tutkittua tietoa ja

kuinka Tilastokeskuksen tutkijapalveluiden resursointia parannetaan vastaamaan yhteiskunnan tarpeisiin?

Helsingissä 5.2.2020

Jussi Saramo vas